

หัวข้อการค้นคว้าแบบอิสระ ความรู้ความเข้าใจในการจัดการขนส่งกะหล่ำปลีของเกษตรกร
บนพื้นที่สูงในจังหวัดเชียงใหม่

ผู้เขียน นางสาวจันทราวดี อารีศรีสม

ปริญญา วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (ส่งเสริมการเกษตร)

คณะกรรมการที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร.รุจ ศิริสัญลักษณ์	อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
อาจารย์ ดร.จุฑาทิพย์ เกลิมผล	อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กมล งามสมสุข	อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ(1) ศึกษาการจัดการขนส่งกะหล่ำปลีของเกษตรกรบนพื้นที่สูงในจังหวัดเชียงใหม่ (2) ศึกษาความรู้ความเข้าใจในการจัดการขนส่งกะหล่ำปลีของเกษตรกร และ(3) หาแนวทางในการพัฒนาและเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในการจัดการขนส่งกะหล่ำปลี

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ เกษตรกรบนพื้นที่สูงที่ปลูกกะหล่ำปลีใน 3 อำเภอของจังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ อำเภอแม่แจ่ม อำเภอจอมทอง และอำเภอเชียงดาว จำนวน 263 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติวิเคราะห์ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุ

ผลการศึกษา พบว่า เกษตรกรร้อยละ 62.7 เป็นเพศชายมีอายุระหว่าง 41-50 ปี โดยมีอายุเฉลี่ย 47.76 ปี ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีสมาชิกในครัวเรือน 5-7 คน มีแรงงานในครัวเรือน 2 คน มีรายได้จากภาคการเกษตรเฉลี่ย 105,435.36 บาทต่อปี รายได้นอกภาคการเกษตรเฉลี่ย 63,581.75 บาทต่อปี

ในด้านการปลูกและการขนส่งกะหล่ำปลีของเกษตรกร พบว่า เกษตรกรมีพื้นที่ในการปลูกกะหล่ำปลีเฉลี่ย 6.15 ไร่ มีประสบการณ์ในการปลูกเฉลี่ย 9.01 ปี มีค่าใช้จ่ายในการปลูกกะหล่ำปลีเฉลี่ย 6,205.32 บาทต่อไร่ ค่าใช้จ่ายในการขนส่งโดยเฉลี่ย 21,198.1 บาทขนส่งผลผลิตด้วยตนเองและใช้รถกระบะ 4 ล้อในการขนส่งมีระยะทางขนส่งเฉลี่ย 46.48 กิโลเมตร ทั้งหมดทำการขนส่งวันละ 1 ครั้ง โดยไม่ได้ทำการการคัดแยก/คัดเกรดเบื้องต้นก่อนส่งแต่นำผลผลิตเรียงเป็นชั้นบนรถโดยไม่มี การใส่ตะกร้าหรือถุง และเกษตรกรเป็นผู้รับผิดชอบค่าขนส่งเองทั้งหมด

ในด้านความรู้ความเข้าใจในเกี่ยวกับการขนส่งกะหล่ำปลี พบว่าเกษตรกรร้อยละ 55.5 มีความรู้และความเข้าใจเรื่องการจัดการขนส่งกะหล่ำปลีอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาร้อยละ 39.9 อยู่ในระดับมาก และร้อยละ 4.6 อยู่ในระดับน้อย

จากการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระดับความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรในการจัดการขนส่งกะหล่ำปลี พบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ การศึกษา การเป็นสมาชิกกลุ่มและระยะทางในการขนส่ง โดยที่การศึกษาและระยะทางในการขนส่งเป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์เชิงบวก ส่วนการเป็นสมาชิกกลุ่มเป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์เชิงลบ

แนวทางในการพัฒนาและเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในการจัดการการขนส่งกะหล่ำปลี ได้แก่ ให้ความรู้และเพิ่มเติมทักษะเรื่องการจัดการขนส่งกะหล่ำปลี ให้เกษตรกรตระหนักถึงข้อดีและประโยชน์ของการจัดการขนส่งที่มีประสิทธิภาพ ส่งเสริมให้เกษตรกรมีการรวมกลุ่มเพื่อสร้างอำนาจต่อรองและแลกเปลี่ยนความรู้เรื่องการจัดการการขนส่ง รวมถึงมีการให้ความรู้เรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการขนส่ง

ปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกร คือต้นทุนในการปลูกกะหล่ำปลีสูง ถ้าเกิดราคาผลผลิตต่ำทำให้ไม่คุ้มทุน ปัญหาหลักในการขนส่งของเกษตรกร คือ เส้นทางคมนาคมลำบากและราคาน้ำมันที่สูงขึ้น เกษตรกรเสนอแนะให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องปรับปรุงถนนและไฟฟ้าส่องสว่าง ตลอดจนมีศูนย์รับซื้อผลผลิตที่ใกล้กับแหล่งปลูก

Independent Study Title Farmers' Knowledge and Understanding in Cabbage Transport Management on Highlands in Chiang Mai Province

Author Miss Jantrawadee Areesrisom

Degree Master of Science (Agricultural Extension)

Advisory Committee	Lect. Dr. Ruth Sirisunyaluck	Advisor
	Assoc. Prof. Dr. Juthathip Chalermphol	Co-advisor
	Asst. Prof. Dr. Kamol Ngamsomsuke	Co-advisor

Abstract

The objectives of this research were (1) study the transportation management of cabbages operated by farmers on highland areas in Chiang Mai province (2) study knowledge and understanding in cabbages transport management of the farmers, and (3) develop an approach for the development and enhancement knowledge and understanding in transportation management of cabbages.

Sample set for this study were 263 highland farmers who grow cabbages in three districts of Chiang Mai; Mae Chaem, Chom Thong and Chiang Dao. The data were collected by interview and analyzed using statistical analysis including frequency, percentage, average, maximum, minimum, standard deviation and multiple regression analysis.

The research found that 62.7 percent of the farmers were men aged between 41 - 50 years, with the mean age of 47.76 years. Most of them were graduated at grade 4. The household members were consisted of 5-7 people which 2 members were the household labours. The average income from agricultural production was 105,435.36 baht per year and off-farm income was 63,581.75 baht per year.

In terms of cultivation and transportation of cabbages, the research found that the farmers had the plantations at the average of 6.15 rais with experience in cultivation at the average of 9.01 years. The costs of cabbages cultivation were at 6,205.32 baht per rai. The transportation costs were 21,198.1 baht on average. The produces were transported by buses and pickup trucks. The average distance was 46.48 kilometres. The produces were delivered once a day without sorting/grading prior to delivery. The produces were arranged on the vehicles in layers without packing baskets or bags. The farmers were responsible for all transportation costs.

In terms of the level of knowledge and understanding of cabbages transportation, the research found that 55.5 percent of the farmers were in the moderate level where 39.9 percent were in the high level and 4.6 percent were in the low level.

According to the study of correlated factors with the level of knowledge and understanding of the farmers in the transportation management of cabbages, the research found that the factors that were associated with a statistically significant were education, membership of the group and the distance of transportation whereas education and distance of transportation were the variables that had positive relationships and the membership was a variable that had a negative relationship.

The approaches in development and enhancement knowledge of the transportation management of cabbages for the farmers were included providing the knowledge and developing skills in transportation management of cabbages in order to build an awareness in the advantages and benefits of efficient transportation as well as to encourage the farmers to establish a group to create bargaining power and exchange knowledge regarding transportation management. Moreover, the knowledge about the legislations related to transportation would be provided.

Problems and suggestions from the farmers, one of the problem was high costs of cabbages production which when the market price was low, the return of the income was not covered the production costs. The main problems in the transportation were the difficult routes and higher gasoline price. The farmers suggested that the relevant agencies should improve roads and street lights as well as establish a buying centre nearby the plantation areas.